

Stockholm den 23 januari 2026

R-2025/3093

Till Justitiedepartementet

Ju2025/02715

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 12 december 2025 beretts tillfälle att yttra sig över promemorian med kompletterande förslag till SOU 2025:95 – Ett skärpt försörjningskrav vid anhöriginvandring.

Sammanfattning

De av utredningen föreslagna ändringarna innebär att möjligheten till familjeåterförening och anhöriginvandring försvåras ytterligare. Sveriges advokatsamfund har granskat förslagen ur ett rättighets- och rättssäkerhetsperspektiv samt utifrån advokaters yrkeserfarenhet.

I promemorian lämnas ett alternativt förslag till förslagen i betänkandet Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95), som innebär dels att det nuvarande försörjningskravet vid anhöriginvandring höjs, dels att det införs vissa begränsningar av vilka inkomster som ska få beaktas. Syftet med förslagen om ett skärpt försörjningskrav uppges vara att fler ska kunna försörja sig själva och sin familj för att skapa möjligheter att komma till rätta med integrationsproblemen och motverka utanförskap. Förordningsändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Advokatsamfundet – som även hänvisar till de synpunkter som lämnades över förslagen i det underliggande betänkandet¹ – avstyrker förslaget att det nuvarande försörjningskravet vid anhöriginvandring höjs. Detta eftersom förslaget inte kan anses förenligt med det klart uttalade syftet med Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (det så kallade familjeåterföreningsdirektivet), vilket är att underlätta familjeåterförening, direktivets ändamålsenliga verkan. Användandet av direktivets bestämmelser för att försvåra familjeåterförening på så sätt som nu föreslås måste anses stå i strid med EU-domstolens praxis. Vidare måste förslagen ge upphov till uppenbara risker för konventionsbrott kopplat till exempelvis rätten till familjeliv och barnets bästa (se artikel 8 i Europakonventionen samt artiklarna 3, 9, 10 och 17 i barnkonventionen). I detta sammanhang vill Advokatsamfundet även hänvisa till förbudet mot otillåten diskriminering på grund av etnicitet/ursprung (artikel 14 i kombination med artikel 8 i EKMR). Advokatsamfundet ifrågasätter även det huvudsakliga syfte som uppges vara den bakomliggande orsaken till förslaget.

Advokatsamfundet avstyrker också, av i huvudsak samma skäl som ovan, förslaget om att införa vissa begränsningar av vilka inkomster som ska få beaktas.

Synpunkter

Ett skärpt försörjningskrav

Utformningen av det höjda försörjningskravet

I promemorian föreslås att försörjningskravet såvitt avser inkomst ska höjas med 30 % mot dagens nivå. Det innebär att för att försörjningskravet vid anhöriginvandring ska vara uppfyllt, så ska anknytningspersonens lön efter avdrag för preliminär skatt uppgå till 1,30 gånger normalbeloppet vid utmätning av lön samt kostnaden för bostaden.

Idag är försörjningskravet, såsom framgår av promemorian, alltså utformat utifrån förbehållsbeloppet vid utmätning av lön enligt 7 kap. 5 § utsökningsbalken.

Förbehållsbeloppet består av bostadskostnaden och ett normalbelopp, som ska täcka vanliga levnadskostnader som exempelvis mat, kläder, telefon och hushållsel.

Normalbeloppet är ett schabloniserat belopp som fastställs av Kronofogdemyndigheten

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 18 december 2025 över betänkandet Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95), Ju2025/01907.

för varje år. I promemorian anges att försörjningskravet *”bör utformas på ett sådant sätt att ingen anhöriginvandrare ska räknas som fattig eller riskera fattigdom vid ankomsten till Sverige.”* (se s. 7 i promemorian).

Advokatsamfundet ställer sig frågande till logiken i att normalbeloppet skulle behöva höjas för att undvika fattigdom vid anhöriginvandring. Detta i ljuset av att förbehållsbeloppet vid utmätning av lön anses tillräcklig för att tillförsäkra enskilda adekvat försörjning i andra sammanhang. Advokatsamfundet anser att en särreglering av detta slag inte är förenligt med det diskrimineringsförbud som återfinns i artikel 14 EKMR, i kombination med rätten till familjeliv i artikel 8 EKMR. Advokatsamfundet är därför av uppfattningen att förslaget kan anses bryta mot förbudet mot diskriminering utifrån ursprung.

Vidare anges i promemorian att syftet med att höja försörjningskravet till att vara 1,3 gånger normalbeloppet plus boendekostnaden, är att öka integrationen och minska risken för utanförskap såvitt avser nu aktuell målgrupp, trots att det av promemorian samtidigt framgår att internationell forskning visar att uppskjuten familjeåterförening ofta är behäftad med sämre etablering på arbetsmarknaden och lägre inkomster (se s. 9 jämfört med vad som framgår på s. 18 i promemorian). Det saknas därmed empiriskt underlag och evidens för att höjda försörjningskrav ökar integrationen. I stället talar forskningen alltså för det rakt motsatta, det vill säga att möjligheten att leva med sin familj är det mest gynnsamma för att åstadkomma en god integration.

Advokatsamfundet finner det därför anmärkningsvärt motstridigt, och rent av direkt vilseledande, att det i promemorian, liksom i betänkandet (SOU 2025:95), återkommande lyfts att ökade försörjningskrav skulle leda till ökad integration.

I promemorian hänvisas även till EU-domstolens praxis (Chakroun-målet C-578/08), där det framgår bl.a. att möjligheten att uppställa ett försörjningskrav ska tolkas restriktivt och att det utrymme för skönsmässig bedömning som tillerkänns medlemsstaterna inte får användas av dem på ett sätt som äventyrar direktivets syfte, som är att främja familjeåterförening, eller direktivets ändamålsenliga verkan.

Advokatsamfundet är av åsikten att förslaget, inklusive förslaget att det förhöjda kravet ska gälla även vid ansökan om förlängning av uppehållstillstånd i anknytningsärenden, om det införs innebär att försörjningskravet används just på så sätt att det äventyrar familjeåterföreningsdirektivets tydligt uttalade syfte, det vill säga att underlätta

familjeåterförening, och direktivets ändamålsenliga verkan (se vad som framförts inledningsvis ovan samt vad som anförts i Advokatsamfundets remissvar beträffande SOU 2025:95, mer specifikt de inledande synpunkter som lämnats kring utredningens förslag i SOU 2025:95 samt under rubriken 8.7.3 *Försörjningskravet ska gälla även vid en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd*).

Advokatsamfundet konstaterar att redan dagens försörjningskrav är svåra att uppnå för många och därmed leder till att familjer tvingas leva ofrivilligt separerade under lång tid, vilket riskerar att påverka berörda barns hälsa och utveckling negativt, leda till psykisk ohälsa hos både barn och vuxna i berörda familjer och till försämrad integration för härvarande familjemedlemmar, bland annat.² I promemorian framförs att en höjning av försörjningskravet kan komma att leda till att barn påverkas negativt, eftersom familjeåterföreningen försenas, vilket kan påverka barns förutsättningar för integration negativt samt att fler familjer kommer att splittras. Slutsatsen som dras i promemorian är dock att höjda försörjningskrav ändå skulle vara en fördel för barn i och med att de som anhöriginvandrare slipper vara fattiga när de anländer till Sverige (se s. 17 f.). När detta ställs mot att barn under en längre tid än idag skulle tvingas leva skild från sin förälder – med allt vad det innebär – bara för att familjen ska få bättre ekonomiska förutsättningar vid en familjeåterförening, framstår slutsatsen som i det närmaste stötande. Slutsatsen är dessutom orimlig i och med att normalbeloppet plus boendekostnaden i andra sammanhang alltså anses tillräckligt för att tillerkänna barn en adekvat levnadsnivå här i Sverige.

Utöver förslaget negativa konsekvenser för berörda barn framgår av promemorian (s. 18) att förslaget kan påverka kvinnor negativt i högre utsträckning än män, utöver *”en risk för att förslagen kan få negativa konsekvenser för integrationen.”*

Advokatsamfundet menar, utöver att förslaget inte kan anses förenligt med familjeåterföreningsdirektivets uttalade syfte och EU-domstolspraxis, kan anses utgöra otillåten diskriminering på grund av ursprung, innehåller slutsatser på centrala punkter som framstår som ologiska, orimliga eller rent av stötande, även riskerar att leda till brott mot en rad svenska konventionsåtaganden i ännu högre grad än vad som

² Se rapporten När lagen skiljer oss åt – Vittnesmål från människor som nekas familjeåterförening på grund av försörjningskravet, publicerad 22 augusti 2025, s. 12-17, tillgänglig via https://www.rodakorset.se/contentassets/63103eedc95342d59fb15bb70240f6fb/srk_familjeaterforening_digital_2.pdf.

är fallet idag. Det rör sig om risk för kränkningar av rätten till familjeliv i artikel 8 EKMR, principen om barnets bästa, barns rätt att inte separeras från sina föräldrar samt barns specifika rätt till familjeliv i artiklarna 3, 9, 10 och 16 i barnkonventionen. Det föreligger även risk för kränkning av artikel 17 i FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, som skyddar individens privatliv och integritet genom att förbjuda godtycklig eller olaglig inblandning i privatliv, familj, hem, m.m.; en artikel som det också hänvisas till i promemorian, samt artikel 7 i EU-stadgan, som motsvarar artikel 8 i EKMR.

Advokatsamfundet anser – mot bakgrund av vad som anförts ovan och utifrån de erfarenheter hos verksamma advokater på det migrationsrättsliga området avseende hur nuvarande undantagsbestämmelse tillämpas i ärenden av nu aktuellt slag – inte att möjligheten att medge undantag från försörjningskravet om det finns särskilda skäl, är tillräcklig för att tillförsäkra en med EU-rätten och svenska konventionsåtaganden förenlig individuell bedömning av varje sökandes situation.

Mot bakgrund av ovan avstyrker således Advokatsamfundet förslaget om höjning av försörjningskravet i anknytningsärenden.

Inkomster som uppfyller försörjningskravet

Enligt promemorian ska arbetsrelaterad ersättning som lämnas tillfälligt under pågående anställning jämföras med lön och får därmed beaktas när försörjningskravet beräknas, medan inkomst från subventionerad anställning, ersättning från arbetslöshetsförsäkring, aktivitetsstöd eller andra ersättningar med anledning av arbetslöshet enligt promemorian inte ska beaktas.

Advokatsamfundet ser inte logiken i förslaget, eftersom syftet med försörjningskravet uppges vara att öka integrationen genom att anknytningspersonen ska vara etablerad på arbetsmarknaden innan familjemedlemmarna ges tillåtelse att återförenas här. Detta är något som uppnås även om den anhörige i Sverige uppbär inkomster från subventionerade anställningar eller får aktivitetsstöd, vilket gör att dessa inkomster även bör kunna beaktas vid beräkning av försörjningskravet såvitt avser inkomst. Även den som får ersättning från arbetslöshetsförsäkring kan bara ha fått detta efter att ha etablerat sig på arbetsmarknaden under en längre tid, vilket medför att även sådan ersättning, liksom är fallet idag, bör kunna beaktas när försörjningskravet bedöms. I promemorian (s. 16) lyfts även att utredningen om skärpta krav för svenskt

medborgarskap pekar på att subventionerade anställningar har positiva effekter på nyanländas arbetsrelevanta lärande (se SOU 2025:1 s. 325).

Advokatsamfundet ställer sig av nu nämnda skäl frågande till syftet med att begränsa de inkomster som ska kunna läggas till grund för försörjningskravet såvitt avser inkomst och avstyrker av detta skäl – men även med hänsyn till vad som ovan framförts i relevanta delar (exempelvis kring vikten av att tillgodose svenska konventionsåtaganden utifrån rätten till familjeliv, barnets bästa, m.m.) – det framförda begränsningsförslaget.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander